

Kønsmainstreaming af FOA og KL's Social- og sundhedsoverenskomst – kvantitativ del

Mona Larsen, SFI

September 2015

1. Indledning

I henhold til ligestillingslovgivningen skal kommunerne indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning og har herunder pligt til kønsmainstreaming af kommunens interne forhold og til at fremme kønsligestilling i forhold til medarbejderne. Kønsmainstreaming er et redskab til at analysere, hvilke konsekvenser en bestemt politik/indsats/aftale har for henholdsvis mænd og kvinder.

KL og FOA er enige om, at det er vigtigt at arbejde for at sikre reel kønsligestilling i kommunerne. KL og FOA har derfor aftalt, at parterne undersøger, hvordan overenskomstens bestemmelser om løn samt den lokale lønforhandlingsproces i praksis anvendes i forhold til kvinder og mænd.

Vi undersøger, om FOA og KL's Social- og sundheds-overenskomst har "blinde vinkler", der medfører utilsigtede kønsskæve konsekvenser og om den lokale forhandlingsproces utilsigtet modvirker ligestilling mellem kønnene. Vi tilvejebringer dermed en fælles viden om konsekvenserne af overenskomsten for henholdsvis mænd og kvinder til gavn for FOA, KL og kommunerne.

Vores arbejde med kønsmainstreaming af overenskomsten foregår i to dele: En kvantitativ del, der med kønsopdelt statistik danner udgangspunkt for en vurdering af, om overenskomsten har forskellig betydning for kvinder og mænd og en kvalitativ del, som undersøger hvilke procedurer, politikker og fremgangsmåder, der karakteriserer anvendelsen af overenskomsten lokalt. Dette notat indeholder den kvantitative del.

Den kvantitative del omfatter statistisk materiale om følgende elementer af Social- og sundhedspersonalets aflønning:

- Bruttoløn og overarbejdsbetaling
- Tildeling af lokalløn
- Pensionsindbetalinger

Notatet indeholder først en beskrivelse af det anvendte datagrundlag og de anvendte grupperinger. Derefter følger det statistiske materiale, der er ledsaget af en indholdsbeskrivelse samt en gennemgang af udvalgte resultater.

2. Datagrundlag og grupperinger

Datamaterialet anvendt i dette notat er baseret på særkørsler gennemført af Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL).

KRL's data omfatter i denne sammenhæng alle, der er ansat som social- og sundhedspersonale inden for KL's område. Vi har her valgt at afgrænse opgørelserne til overenskomstansatte inden for KL's område, der er månedslønnede. Tjenestemænd, elever og ekstraordinært ansatte indgår ikke. Vi har endvidere valgt at afgrænse opgørelserne til de 10 største stillingsgrupper inden for dette område:

- Afdelingsledere
- Beskæftigelsesvejledere
- Hjemmehjælpere
- Plejhjemassistenter
- Plejere
- Social- og sundhedsassistenter
- Social- og sundhedshjælpere
- Social- og sundhedspersonale, ikke-uddannet
- Sundhedshjælpere
- Sygehjælpere

Vi har desuden medtaget opgørelser for de 10 stillingsgrupper samlet set.

I den kvalitative del af dette kønsmainstreaming-projekt er der fokus på følgende kommunale arbejdspladser af relevans for Social- og sundheds-personalet:

- Hjemmepleje
- Plejehjem
- Socialpsykiatri
- Døgninstitution

Til brug for nærværende kvantitative del er hhv. hjemmepleje og plejehjem samt socialpsykiatri og døgninstitution lagt sammen, fordi de ikke kan adskilles i de anvendte data fra KRL. De to typer af arbejdspladser er identificeret på følgende måde:

Arbejdspladstyper	Identifikation via kontoplan
Hjemmepleje og plejehjem	532 Tilbud til ældre og plejehjem
Socialpsykiatri og døgninstitution	538 Tilbud til voksne med særlige behov 528 Tilbud til børn og unge med særlige behov

I forbindelse med gennemgangen i det følgende fokuserer vi primært på resultaterne for stillingsgrupperne uden at tage hensyn til, hvilke typer af arbejdspladser de er ansat på.

3. Bruttomånedsløn og overarbejdsbetaling

Som udgangspunkt for vurderingen af, om de to køn får forskellig løn på Social- og sundhedsområdet, ser vi først på, hvad hhv. kvinder og mænd får i gennemsnitlig bruttomånedsløn og overarbejdsbetaling i juni 2014.

Bruttomånedslønnen, der inkluderer merbetaling, omfatter grundløn, lokale og centrale tillæg, gentillæg, særlig feriegodtgørelse og pensionsbidrag. Bruttomånedslønnen er opgjort pr. fuldtidsmåned for dermed at gøre lønninger for deltids- og fuldtidsbeskæftigede sammenlignelige. Vi ser først i tabel 1 på bruttomånedslønnen samlet set. Dernæst ser vi i tabel 2 på, hvordan denne løn er fordelt

på lønkomponenter. Der skal bemærkes, at tallene for bruttomånedsløn og lønkomponenterne er ”rå” i den forstand, at kvinder og mænd sammenlignes uden hensyntagen til fx anciennitetsforskelle og forskelle mht. arbejdsindhold, der potentielt kan have betydning for lønnen.

Tabel 1 indeholder – udover oplysninger om den gennemsnitlige bruttomånedsløn – også oplysninger om den gennemsnitlige overarbejdsbetaling, der ikke indgår som en del af bruttomånedslønnen.

Tabel 1. Antal kommunalt ansat Social- og sundheds-personale i alt (antal) og kvinders andel heraf (procent), gennemsnitlig bruttomånedsløn opgjort pr. fuldtidsmåned og gennemsnitlig overarbejdsbetaling (kr.) særskilt for kvinder og mænd og kvinders beløb som andel af mænds beløb (procent). Opgjort for stillingsgrupper i alt og særskilt for arbejdspladstype, juni 2014.

Stillingsgruppe og arbejdspladstype	Ansatte		Gennemsnitlig bruttomånedsløn			Gennemsnitlig overarbejdsbetaling		
	I alt	Kvinder	Kvinder	Mænd	K/M	Kvinder	Mænd	K/M
Afdelingsledere	210	92,9	39.765	40.720	97,7	18	20	92,4
Hjemmepleje og plejehjem	168	94,6	39.562	39.193	100,9	0	0	
Socialpsykiatri og døgninstitution	42	85,7	40.657	43.041	94,5	99	108	92,4
Beskæftigelsesvejledere	262	97,3	30.542	31.629	96,6	54	0	
Hjemmepleje og plejehjem	240	97,5	30.446	32.045	95,0	47	0	
Socialpsykiatri og døgninstitution	22	95,5	31.588			127		
Hjemmehjælpere	1.416	97,5	32.469	34.296	94,7	189	12	1596,2
Hjemmepleje og plejehjem	1.405	97,7	32.480	34.441	94,3	190	12	1596,2
Socialpsykiatri og døgninstitution	11	81,8	30.793			0		
Plejhjemsassistenter	803	95,5	34.819	37.381	93,1	116	13	907,1
Hjemmepleje og plejehjem	742	96,0	34.758	37.905	91,7	120	14	884,2
Socialpsykiatri og døgninstitution	61	90,2	35.574	34.989	101,7	62	3	2402,5
Plejere	271	76,8	34.610	33.704	102,7	55	77	72,0
Hjemmepleje og plejehjem	149	85,2	34.124	33.180	102,8	61	15	398,4
Socialpsykiatri og døgninstitution	122	66,4	35.303	33.973	103,9	46	164	28,3
Social- og sundhedsassistenter	23.431	95,3	31.962	33.055	96,7	148	13	1135,5
Hjemmepleje og plejehjem	20.907	95,6	31.868	33.102	96,3	153	14	1111,1
Socialpsykiatri og døgninstitution	2.524	92,4	32.732	32.847	99,7	103	7	1551,3
Social- og sundhedshjælpere	35.150	93,2	30.657	31.398	97,6	148	22	679,3
Hjemmepleje og plejehjem	34.566	93,2	30.651	31.373	97,7	149	21	702,7
Socialpsykiatri og døgninstitution	584	90,1	31.032	32.386	95,8	72	55	131,1
Social- og sundhedspersonale, ikke-uddannet	3.337	82,3	24.304	25.247	96,3	104	34	308,6
Hjemmepleje og plejehjem	3.197	83,3	24.261	25.021	97,0	106	34	317,7
Socialpsykiatri og døgninstitution	140	60,7	25.654	27.301	94,0	13	35	36,5
Sundhedsmedhjælpere	147	89,8	34.135	32.880	103,8	221	13	1659,2
Hjemmepleje og plejehjem	136	91,2	34.174	32.740	104,4	236	14	1659,2
Socialpsykiatri og døgninstitution	11	72,7	33.553			0		
Sygehjælpere	4.633	97,4	34.093	36.404	93,7	137	6	2112,2
Hjemmepleje og plejehjem	4.509	97,5	34.085	36.471	93,5	139	6	2286,1
Socialpsykiatri og døgninstitution	124	93,6	34.399	35.375	97,2	73	22	333,2
I alt	69.660	93,7	31.263	31.400	99,6	145	18	813,0

Anm.: Gennemsnitlig månedsløn inkluderer merbetaling. Overarbejdsbetaling indgår ikke i den gennemsnitlige månedsløn. Tomme celler skyldes enten for få personer (mindre end 5) eller at nævneren er 0 ved beregning af andel.

Tabel 1 skal læses på følgende måde: De to første kolonner viser tal for ansatte. Den første kolonne indeholder tal for antal ansatte i alt inden for den enkelte stillingsgruppe i alt og underopdelt efter

arbejdspladstype, mens den anden kolonne viser, hvor stor en andel af disse ansatte, der er kvinder. Dernæst følger tre kolonner, der vedrører bruttomånedslønnen. De to første af disse kolonner indeholder tal for hhv. kvinders og mænds gennemsnitlige bruttomånedsløn, mens den tredje kolonne indeholder en beregning af kvinders gennemsnitlige bruttomånedsløn som andel af mænds gennemsnitlige bruttomånedsløn. Hvis resultatet af beregningen er 100 pct., betyder det, at kvinder og mænd får samme bruttomånedsløn i gennemsnit. Hvis resultatet er under 100 pct., er kvinders løn i gennemsnit mindre end mænds, mens det omvendte er tilfældet, hvis resultatet er over 100 pct. De tre sidste kolonner vedrører overarbejdsbetaling. Også her er der først vist tal for, hvor meget hhv. kvinder og mænd i gennemsnit får i overarbejdsbetaling, mens den sidste kolonne viser kvinders overarbejdsbetaling som andel af mænds overarbejdsbetaling.

For de fleste stillingsgrupper gælder, at mænd får mere i bruttomånedsløn end kvinder. Forskellen er relativt størst for plejehjemassistenter, hvor kvinder tjener 93 pct. af mænds løn. Kønsforskellen for denne stillingsgruppe er mest udtalt for de af plejehjemssassistenterne, der er ansat inden for hjemmepleje og plejehjem, hvor forskellen er på 92 pct. Undtagelser fra det generelle billede er stillingsgrupperne plejere og sundhedsmedhjælpere, hvor kvinder tjener hhv. 3 og 4 pct. mere end mænd.

For overarbejdsbetaling opgjort på stillingsgrupper gælder, at kvinderne i 8 ud af 10 tilfælde i gennemsnit får mest betaling for overarbejde. Undtagelserne er afdelingsledere og plejere, hvor mænd får lidt mere end kvinder. Tallene for overarbejdsbetaling er imidlertid generelt meget små, hvilket enten kan afspejle, at relativt få får overarbejdsbetaling, dvs. at mange har værdien 0 for denne betaling, eller at der ganske vist er relativt mange, der får betaling for overarbejde, men omfanget heraf er yderst begrænset.

I tabel 2 er den gennemsnitlige bruttomånedsløn fra tabel 1 opdelt på lønkomponenter. Lønkomponenterne omfatter som nævnt hhv. grundløn, lokale tillæg, centrale tillæg, genetillæg, feriegodtgørelse og pension. For hver lønkomponent viser tabel 2 hhv. kvinders og mænds beløb samt kvinders beløb som andel af mænds beløb.

Helt overordnet viser tabel 2, at der ikke er nævneværdige forskelle mellem kvinder og mænd, når det gælder den gennemsnitlige grundløn. Derimod er der lønforskelle mellem de to køn, når det gælder hhv. lokale og centrale tillæg samt genetillæg, hvilket givetvis afspejler, er det netop er i forhold til disse tillæg, at det er muligt inden for overenskomstens rammer at give personer ansat i samme stillingskategori forskellig løn. Lønforskelle mht. feriegodtgørelse og pensionsbidrag er mindre interessante i denne sammenhæng, fordi disse lønkomponenter er opgjort som en procentdel af lønnen i øvrigt.

Ser vi nærmere på de enkelte typer af tillæg, finder vi for alle tre tillæg, at der er stor variation stillingsgrupperne imellem, når det gælder kønsforskellen mht. størrelsen af tillæggene. Det er således ikke systematisk mændene, der i gennemsnit fx får mest, når det gælder genetillæg eller kvinderne, der fx får mest i lokale tillæg. Inden for de enkelte stillingsgrupper er det typiske billede, at hvis ét

tillæg er størst for mænd, er et andet tillæg størst for kvinder. Som eksempler kan nævnes social- og sundhedshjælpere, hvor mænd får mest i genetillæg, mens kvinder får mest i hhv. lokale og centrale tillæg, og afdelingsledere, hvor det omvendte gør sig gældende. Undtagelser fra dette billede er ikke-uddannet social- og sundhedspersonale, hvor mænd får mere i tillæg end kvinder, uanset om vi ser på lokale eller centrale tillæg eller genetillæg, og plejere, hvor kvinderne gennemgående får de største tillæg i gennemsnit.

Som mere specifikke eksempler på, hvordan tabel 2 skal læses, tager vi udgangspunkt i hhv. plejeassistenter og sundhedsmedhjælpere, der som nævnt er eksempler på stillingsgrupper, hvor vi finder en forskel mellem kvinders og mænds bruttomånedsløn. Vi fokuserer i begge tilfælde på ansatte inden for hjemmepleje og plejehjem, fordi det er her lønforskellen er størst.

Af tabel 2 fremgår, at mænds større løn blandt plejeassistenter ansat inden for hjemmepleje og plejehjem især kan tilskrives, at de får mere i især genetillæg, men også i lokale tillæg. Kvinders genetillæg og lokale tillæg udgør her således kun hhv. 59 og 89 pct. af mænds tillæg. Mænd får også mere i grundløn og i centrale tillæg, men her er forskellen minimal.

Når det gælder sundhedsmedhjælpere ansat inden for hjemmepleje og plejehjem kan kvinders højere bruttomånedsløn tilskrives, at kvinderne får mere i både centrale tillæg og genetillæg. Forskellen, når det gælder centrale tillæg, er på 30 pct., mens den er på 21 pct., når det gælder genetillæg.

Tabel 2. Bruttomånedslønnens lønkomponenter grundløn, lokale tillæg, centrale tillæg, genetillæg, feriegodtgørelse og pensionsbidrag for Social- og sundheds-personale, gennemsnit (kr.), opgjort pr. fuldtidsmåned særskilt for kvinder og mænd og kvinders beløb som andel af mænds beløb (procent). Opgjort for stillingsgrupper i alt og særskilt for arbejdspladstype, juni 2014.

Stillingsgruppe og arbejdspladstype	Grundløn			Lokale tillæg			Centrale tillæg			Genetillæg			Feriegodtgørelse			Pensionsbidrag		
	K	M	K/M	K	M	K/M	K	M	K/M	K	M	K/M	K	M	K/M	K	M	K/M
Afdelingsledere	26.795	27.168	98,6	7.192	7.700	93,4	286	348	82,1	159	115	138,6	671	689	97,5	4.662	4.700	99,2
Hjemmepleje og plejehjem	26.789	26.650	100,5	7.039	7.014	100,4	251	339	74,2	158	16	1016,0	668	663	100,6	4.657	4.511	103,2
Socialpsykiatri og døgninstitution	26.822	27.955	95,9	7.861	8.743	89,9	437	362	120,8	166	266	62,5	688	728	94,5	4.682	4.987	93,9
Beskæftigelsesvejledere	23.834	23.826	100,0	1.672	2.889	57,9	560	522	107,2	379	156	243,8	516	534	96,5	3.581	3.702	96,7
Hjemmepleje og plejehjem	23.823	24.146	98,7	1.634	2.919	56,0	556	560	99,2	342	105	325,8	514	541	95,0	3.578	3.773	94,8
Socialpsykiatri og døgninstitution	23.960			2.085			606			788			535			3.613		
Hjemmehjælpere	23.130	23.535	98,3	1.166	1.415	82,4	736	717	102,7	3.400	4.530	75,1	554	589	94,2	3.483	3.511	99,2
Hjemmepleje og plejehjem	23.131	23.664	97,7	1.162	1.149	101,1	737	742	99,3	3.412	4.790	71,2	555	592	93,7	3.483	3.504	99,4
Socialpsykiatri og døgninstitution	22.998			1.637			596			1.641			524			3.397		
Plejhjemsassistenter	22.143	22.410	98,8	2.524	2.949	85,6	2.616	2.614	100,1	3.157	4.877	64,7	594	641	92,7	3.786	3.889	97,3
Hjemmepleje og plejehjem	22.140	22.471	98,5	2.448	2.764	88,6	2.622	2.667	98,3	3.183	5.439	58,5	593	650	91,2	3.772	3.914	96,4
Socialpsykiatri og døgninstitution	22.172	22.131	100,2	3.459	3.797	91,1	2.542	2.372	107,2	2.842	2.314	122,8	605	597	101,3	3.954	3.778	104,6
Plejere	22.062	22.108	99,8	3.316	3.179	104,3	2.684	2.625	102,2	2.128	1.435	148,4	589	572	102,9	3.831	3.784	101,2
Hjemmepleje og plejehjem	22.013	22.100	99,6	2.486	2.628	94,6	2.693	2.459	109,5	2.606	1.681	155,0	581	563	103,2	3.745	3.748	99,9
Socialpsykiatri og døgninstitution	22.132	22.112	100,1	4.499	3.463	129,9	2.672	2.711	98,6	1.448	1.307	110,7	600	577	103,9	3.953	3.803	104,0
Social- og sundhedsassistenter	22.183	22.424	98,9	1.376	1.384	99,4	1.763	1.501	117,4	2.615	3.721	70,3	545	566	96,2	3.481	3.459	100,6
Hjemmepleje og plejehjem	22.178	22.421	98,9	1.306	1.193	109,4	1.711	1.437	119,1	2.662	4.049	65,8	543	567	95,7	3.467	3.436	100,9
Socialpsykiatri og døgninstitution	22.224	22.439	99,0	1.943	2.226	87,3	2.188	1.788	122,4	2.226	2.274	97,9	557	560	99,5	3.594	3.560	101,0
Social- og sundhedshjælpere	21.205	21.446	98,9	975	839	116,2	1.745	1.209	144,3	2.896	4.132	70,1	523	539	97,1	3.313	3.233	102,5
Hjemmepleje og plejehjem	21.205	21.446	98,9	972	833	116,7	1.745	1.212	144,1	2.893	4.112	70,3	523	538	97,1	3.313	3.232	102,5
Socialpsykiatri og døgninstitution	21.211	21.434	99,0	1.125	1.060	106,1	1.734	1.113	155,9	3.129	4.944	63,3	530	557	95,3	3.304	3.279	100,8
Social- og sundhedspersonale, ikke-udd.	18.930	19.061	99,3	611	869	70,3	449	493	91,1	1.945	2.231	87,2	428	442	96,8	1.942	2.151	90,3
Hjemmepleje og plejehjem	18.928	19.061	99,3	592	831	71,2	451	486	92,9	1.915	2.068	92,6	427	438	97,5	1.948	2.138	91,1
Socialpsykiatri og døgninstitution	18.985	19.060	99,6	1.223	1.221	100,2	366	557	65,6	2.887	3.714	77,7	457	479	95,6	1.735	2.271	76,4
Sundhedsmedhjælpere	22.566	22.470	100,4	1.081	1.384	78,1	1.721	1.514	113,7	4.667	3.447	135,4	586	562	104,2	3.514	3.503	100,3
Hjemmepleje og plejehjem	22.584	22.456	100,6	1.011	1.007	100,4	1.679	1.296	129,5	4.804	3.967	121,1	587	560	104,7	3.509	3.453	101,6
Socialpsykiatri og døgninstitution	22.285			2.131			2.350			2.618			573			3.596		
Sygehjælpere	23.792	23.902	99,5	1.320	1.236	106,8	756	877	86,2	4.021	6.153	65,3	583	627	92,9	3.621	3.608	100,4
Hjemmepleje og plejehjem	23.793	23.910	99,5	1.311	1.239	105,8	757	888	85,2	4.019	6.191	64,9	583	628	92,7	3.623	3.614	100,2
Socialpsykiatri og døgninstitution	23.739	23.775	99,8	1.676	1.199	139,9	742	708	104,9	4.086	5.565	73,4	584	609	95,9	3.571	3.519	101,5
I alt	21.730	21.556	100,8	1.182	1.092	108,2	1.621	1.220	132,9	2.835	3.793	74,7	534	539	98,9	3.361	3.200	105,1

Tomme celler skyldes enten for få personer (mindre end 5) eller at nævneren er 0 ved beregning af andel.

4. Tildeling af lokalløn

Vi ser dernæst på lokalløn tildelt i perioden juni 2013-juni 2014, se tabel 3. Tildelingen af lokalløn er interessant i denne sammenhæng, fordi det som nævnt er et område, hvor der er mulighed for at give personer på samme overenskomst forskellig løn. Vi skelner her mellem tildeling af varig kvalifikationsløn, varig funktionsløn og engangsvederlag, se tabel 3. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at opgørelsen af ny-tildelte lokallønstillæg er behæftet med ret stor usikkerhed, især når det gælder engangsvederlag. Desuden skal opdelingen mellem varig kvalifikations- og funktionsløn fortolkes med varsomhed. Det skal endvidere bemærkes, at opgørelsen kun er foretaget for personer, der er ansat i *hele* perioden juni 2013-juni 2014.

Tabel 3 skal læses på følgende måde: Den første kolonne viser, hvor mange personer, der i hele perioden juni 2013-juni 2014 var ansat inden for den enkelte stillingsgruppe i alt og underopdelt efter arbejdspladstype, mens den anden kolonne viser, hvor stor en andel af disse ansatte, der er kvinder. De resterende kolonner vedrører lokalløn, der er tildelt i perioden juni 2013-juni 2014. De seks første af disse kolonner omhandler varig kvalifikationsløn. Disse seks kolonner er opdelt i to, hvor den første del viser andel kvinder og andel mænd, der har fået tildelt varig kvalifikationsløn i perioden samt forskellen mellem kvinders og mænds andel, mens den anden del viser, hvor store beløb hhv. kvinder og mænd i gennemsnit har fået tildelt i varig kvalifikationsløn og hvor stor en andel kvinders beløb udgør af mænds beløb. For sidstnævnte beregning gælder som ovenfor, at hvis resultatet af beregningen er 100 pct., betyder det, at kvinder og mænd får det samme i varig kvalifikationsløn i gennemsnit. Hvis resultatet er under 100 pct., får kvinder i gennemsnit mindre end mænd, mens det omvendte er tilfældet, hvis resultatet er over 100 pct. I den resterende del af tabellen følger tilsvarende opgørelser for hhv. varig funktionsløn og engangsvederlag.

Det er et broget billede, der tegner sig, når vi ser på tildelt lokalløn til kvinder og mænd. For nogle stillingsgrupper gælder, at det ene køn er overrepræsenteret blandt dem, der får lokalløn, mens lokallønnens størrelse i gennemsnit er størst for det andet køn. Her kan afdelingsledere nævnes som eksempel: For denne gruppe gælder, at en større andel mænd end kvinder har fået tildelt lokalløn i den undersøgte periode, men blandt de afdelingsledere, der har fået tildelt lokalløn, har kvinder i gennemsnit fået det største beløb – denne kønsforskel gælder uanset, om vi ser på varig kvalifikationsløn, varig funktionsløn eller engangsvederlag.

Der er dog også en række undtagelser fra dette mønster: For social- og sundhedsassistenter gælder, at relativt flere kvinder end mænd får tildelt varig funktionsløn og engangsvederlag og kvinderne får i begge tilfælde også tildelt de største beløb i gennemsnit. For sygehjælperne tegner der sig samme billede for mænd, når det gælder tildelt varig kvalifikationsløn og engangsvederlag. Tilsvarende resultater finder vi for mandlige sundhedsmedhjælpere, når det gælder engangsvederlag og mandlige hjemmehjælpere, når det gælder varig funktionsløn. Endelig kan plejeassistenter nævnes som et eksempel på en stillingsgruppe, hvor kvinder får mest, når det gælder varig funktionsløn, mens mænd får mest, når det gælder engangsvederlag.

Tabel 3. Antal kommunalt ansat Social- og sundheds-personale i alt (antal) og kvinders andel heraf (procent), tildelt lokalløn særskilt for varig kvalifikationsløn, varig funktionsløn og engangsvederlag, andel kvinder og mænd, der har fået lokalløn (procent), forskel mellem kvinders og mænds andel (procentpoint) samt gennemsnitligt beløb for kvinder og mænd (kr.) og kvinders beløb som andel af mænds beløb (procent). Opgjort for stillingsgrupper i alt og særskilt for arbejdspladstype, juni 2013-juni 2014.

Stillingsgruppe og arbejdspladstype	Ansatte		Varig kvalifikationsløn						Varig funktionsløn						Engangsvederlag					
	I alt	K	Andel			Gennemsnit			Andel			Gennemsnit			Andel			Gennemsnit		
			K	M	K-M	K	M	K/M	K	M	K-M	K	M	K/M	K	M	K-M	K	M	K/M
Afdelingsledere	192	93,2	20,1	30,8	-10,7	1.212	123	982	16,8	23,1	-6,3	1.337	803	167	21,8	30,8	-9,0	19.926	11.065	180
Hjemmepleje og plejehjem	155	94,8	20,4	25,0	-4,6	1.207	44	2.759	15,7	12,5	3,2	1.347	1.873	72	22,5	37,5	-15,1	19.651	11.866	166
Socialpsykiatri og døgninstitution	37	86,5	18,8	40,0	-21,3	1.242	208	596	21,9	40,0	-18,1	1.304	233	560	18,8	20,0	-1,3	21.442	8.662	248
Beskæftigelsesvejledere	255	97,3	6,5	28,6	-22,1	530	532	100	6,5	0,0	6,5	483			5,2	0,0	5,2	8.329		
Hjemmepleje og plejehjem	234	97,4	7,0	16,7	-9,7	530	303	175	6,6	0,0	6,6	511			4,4	0,0	4,4	9.352		
Socialpsykiatri og døgninstitution	21	95,2	0,0						5,0			62			15,0			5.433		
Hjemmehjælpere	1.387	97,5	12,8	20,0	-7,2	169	42	401	12,1	17,1	-5,1	333	448	74	5,4	5,7	-0,3	3.728	1.797	207
Hjemmepleje og plejehjem	1.376	97,6	12,9	21,2	-8,3	169	42	401	12,1	18,2	-6,0	333	448	74	5,3	6,1	-0,8	3.785	1.797	211
Socialpsykiatri og døgninstitution	11	81,8	0,0						0,0						22,2			1.821		
Plejehjemsassistenter	755	95,5	24,1	26,5	-2,3	278	140	199	20,0	17,7	2,3	475	202	236	11,2	14,7	-3,5	4.049	5.381	75
Hjemmepleje og plejehjem	698	95,9	24,7	31,0	-6,4	284	140	203	19,1	20,7	-1,6	472	202	234	10,2	17,2	-7,1	3.713	5.381	69
Socialpsykiatri og døgninstitution	57	91,2	17,3	0,0	17,3	186			30,8	0,0	30,8	500			25,0	0,0	25,0	5.678		
Plejere	260	77,3	13,4	6,8	6,7	346	267	130	13,9	8,5	5,5	557	633	88	8,5	13,6	-5,1	3.822	3.491	109
Hjemmepleje og plejehjem	142	85,2	14,1	9,5	4,5	375	295	127	12,4	14,3	-1,9	480	416	116	6,6	0,0	6,6	4.616		
Socialpsykiatri og døgninstitution	118	67,8	12,5	5,3	7,2	300	242	124	16,3	5,3	11,0	633	915	69	11,3	21,1	-9,8	3.115	3.491	89
Social- og sundhedsassistenter	19.239	95,5	17,0	17,0	-0,1	333	323	103	22,2	19,9	2,3	651	506	129	13,2	12,0	1,2	3.079	2.717	113
Hjemmepleje og plejehjem	17.039	95,9	16,8	17,6	-0,7	317	315	101	22,5	19,9	2,6	629	484	130	12,3	9,4	3,0	2.879	2.017	143
Socialpsykiatri og døgninstitution	2.200	92,6	18,0	14,6	3,4	444	359	124	20,1	20,1	0,0	834	589	142	20,1	23,2	-3,1	4.020	3.838	105
Social- og sundhedshjælpere	30.319	93,8	13,8	14,7	-0,9	235	225	104	15,6	19,6	-4,0	454	447	102	7,8	7,4	0,4	2.564	2.075	124
Hjemmepleje og plejehjem	29.867	93,8	13,8	14,7	-1,0	233	225	103	15,6	19,7	-4,1	450	448	101	7,8	7,3	0,5	2.547	2.012	127
Socialpsykiatri og døgninstitution	452	90,7	13,9	11,9	2,0	379	206	184	14,6	16,7	-2,0	708	402	176	7,1	14,3	-7,2	3.795	3.404	112
Social- og sundhedspersonale, ikke-uddannet	1.748	80,0	12,4	10,0	2,4	265	575	46	8,4	9,1	-0,7	577	828	70	4,4	4,6	-0,2	1.850	1.023	181
Hjemmepleje og plejehjem	1.656	81,3	12,5	8,7	3,8	265	494	54	8,3	9,4	-1,1	545	826	66	4,4	5,2	-0,8	1.853	1.023	181
Socialpsykiatri og døgninstitution	92	56,5	9,6	20,0	-10,4	266	876	30	13,5	7,5	6,0	1.074	859	125	3,9	0,0	3,9	1.753		
Sundhedsmedhjælpere	119	90,8	7,4	18,2	-10,8	113	79	142	16,7	18,2	-1,5	891	874	102	3,7	9,1	-5,4	1.326	2.204	60
Hjemmepleje og plejehjem	108	92,6	7,0	12,5	-5,5	60	67	90	18,0	12,5	5,5	891	1.606	55	3,0	12,5	-9,5	858	2.204	39
Socialpsykiatri og døgninstitution	11	72,7	12,5			476			0,0						12,5			2.934		
Sygehjælpere	4.457	97,5	15,2	19,1	-3,9	180	259	69	14,3	15,5	-1,1	432	285	152	6,6	10,9	-4,4	2.623	4.449	59
Hjemmepleje og plejehjem	4.343	97,6	15,2	20,2	-5,0	178	259	69	14,4	15,4	-1,0	437	200	218	6,5	11,5	-5,0	2.597	4.449	58
Socialpsykiatri og døgninstitution	114	94,7	17,6	0,0	17,6	252			11,1	16,7	-5,6	228	1.377	17	7,4	0,0	7,4	3.503		
I alt	58.731	94,3	15,0	15,1	-0,1	274	273	101	17,4	18,2	-0,8	542	481	113	9,4	8,7	0,8	3.009	2.599	116

Anm.: Tabellen indeholder kun oplysninger for personer, der er ansat i hele perioden juni 2013-juni 2014. Opgørelsen af nytildelte lokallønstillæg er behæftet med ret stor usikkerhed, især der når gælder engangsvederlag. Desuden skal opdelingen mellem varig kvalifikations- og funktionsløn skal fortolkes med varsomhed. Tomme celler skyldes enten for få personer (mindre end 5) eller at nævneren er 0 ved beregning af andel.

5. Pensionsindbetalinger

Af Social- og sundheds-overenskomstens §13 om frit valg fremgår, at den ansatte kan vælge mellem udbetaling eller pension for den del af pensionsbidraget, som overstiger 12,60 pct. (O.13). Vi ser i dette afsnit på, i hvor høj grad hhv. kvinder og mænd ansat på Social- og sundheds-overenskomsten har valgt frit valg som pension, se tabel 4.

De to første kolonner i tabel 4 viser, hvor mange ansatte, der er i de enkelte stillingsgrupper i juni 2014 og hvor mange af disse ansatte, der er kvinder. De tre resterende kolonner viser, hvor stor en andel af hhv. kvinder og mænd, der har valgt frit valg som pension samt forskel mellem kvinders og mænds andel.

Tabel 4. Antal kommunalt ansat Social- og sundheds-personale i alt (antal) og kvinders andel heraf (procent), andel kvinder og andel mænd, der har valgt frit valg som pension (procent) og forskel mellem kvinders og mænds andel (procentpoint). Opgjort for stillingsgrupper i alt og særskilt for arbejdspladstype, juni 2014.

Stillingsgruppe og arbejdspladstype	Ansatte		Frit valg som pension		
	I alt	Kvinder	Kvinder	Mænd	K-M
Afdelingsledere	210	92,9	44,6	33,3	11,3
Hjemmepleje og plejehjem	168	94,6	48,4	22,2	26,2
Socialpsykiatri og døgninstitution	42	85,7	27,8	50,0	-22,2
Beskæftigelsesvejledere	262	97,3	33,3	28,6	4,8
Hjemmepleje og plejehjem	240	97,5	34,2	33,3	0,9
Socialpsykiatri og døgninstitution	22	95,5	23,8		
Hjemmehjælpere	1.416	97,5	29,2	22,9	6,3
Hjemmepleje og plejehjem	1.405	97,7	29,1	24,2	4,9
Socialpsykiatri og døgninstitution	11	81,8	37,5		
Plejhjemsassistenter	803	95,5	31,4	30,6	0,9
Hjemmepleje og plejehjem	742	96,0	30,6	33,3	-2,7
Socialpsykiatri og døgninstitution	61	90,2	41,8	16,7	25,2
Plejere	271	76,8	32,9	27,0	5,9
Hjemmepleje og plejehjem	149	85,2	32,5	27,3	5,3
Socialpsykiatri og døgninstitution	122	66,4	33,3	26,8	6,5
Social- og sundhedsassistenter	23.431	95,3	21,8	17,6	4,2
Hjemmepleje og plejehjem	20.907	95,6	21,9	16,8	5,1
Socialpsykiatri og døgninstitution	2.524	92,4	21,2	21,8	-0,5
Social- og sundhedshjælpere	35.150	93,2	22,7	15,8	6,9
Hjemmepleje og plejehjem	34.566	93,2	22,9	15,9	7,0
Socialpsykiatri og døgninstitution	584	90,1	14,6	12,1	2,5
Social- og sundhedspersonale, ikke-uddannet	3.337	82,3	15,3	10,3	5,0
Hjemmepleje og plejehjem	3.197	83,3	15,6	11,5	4,1
Socialpsykiatri og døgninstitution	140	60,7	4,1	0,0	4,1
Sundhedsmedhjælpere	147	89,8	26,7	13,3	13,4
Hjemmepleje og plejehjem	136	91,2	28,5	16,7	11,8
Socialpsykiatri og døgninstitution	11	72,7	0,0		
Sygehjælpere	4.633	97,4	29,2	21,2	8,0
Hjemmepleje og plejehjem	4.509	97,5	29,4	22,7	6,7
Socialpsykiatri og døgninstitution	124	93,6	20,0	0,0	20,0
I alt	69.660	93,7	23,0	16,3	6,7

Tomme celler skyldes enten for få personer (mindre end 5) eller at nævneren er 0 ved beregning af andel.

For alle stillingsgrupper gælder, at kvinder i højere grad end mænd vælger frit valg som pension frem for at få en del af pensionsbidraget udbetalt, se tabel 4. Forskellen mellem de to køn er relativ stor for sundhedsmedhjælpere og afdelingsledere. For afdelingslederne gælder den anførte kønsforskel dog kun for de af lederne, der er ansat inden for hjemmepleje og plejehjem. For de resterende afdelingsledere, der er ansat inden for socialpsykiatri og døgninstitution, er mænd omvendt mest tilbøjelige til at vælge at spare pengene op.